

דף מקורות לשיעור של הרב מאיר ליכטנשטיין

בבא בתרא – דף מספר 10

בס"ד, ה' בכסלו תש"ע.

מקיף וניקף עיון בדיוני הראשונים

1. רש"י בסוגייתנו ב"ב ד: ה-ה, וברש"י ב"ק כ: (השוו בין פירושו בשתי הסוגיות).
2. תוספות ב"ב ד: - שימו לב לעמדתם על היחס ליורד לשדה חברו שלא ברשות ולמחייב בסוגייתנו.
3. רז"ה במאור הגדול, ב: בדפי הרב אלפס, ובמלחמת השם לרמב"ן.
4. ראב"ד:
(א) השגות על בעל המאור ב"כתוב שם".
(ב) חידושי הראב"ד על הסוגיה, מופיעים בשיטה מקובצת או במאמר בנטועים י"ג (עותק הועלה לקבוצה שלנו).
5. חידושי הרמב"ן על הסוגיה.
6. רמב"ם הלכות שכנים פ"ג הלכות ג-ד.
7. הסברים באחרונים למחלוקת הרמב"ם והראב"ד ולשיטת הרמב"ם בסוגיה (שניהם הועלו לקבוצה):
(א) שיעורי רבי שמואל עמ' קסא-קסד (מאד יסודי, במיוחד ס"ק קז).
(ב) להרחבה – שיעורי רבנו חיים הלוי, ב"ב דף ד'.

דף מקורות לשיעור של הרב מאיר ליכטנשטיין

בבא בתרא – דף מספר 10

בס"ד, ה' בכסלו תש"ע.

כתוב שם לראב"ד מסכת בבא בתרא דף ב עמוד ב

במאור דף ב: ד"ה מתני' המקיף. לרי"ף סי' תרב (בבא בתרא דף ד ב)

כתוב שם: המקיף את חברו משלש רוחותיו וגדר. פירוש כגון שגדר את החיצון גדר שהוא בינו ובין הפנימי הנקיף, ובמקום שנהגו לגדור בבקעה, וקא משמע לן במתניתן שאין מחייבין אותו לגדור בינו ובין חברו עד שיהא שמור מארבע רוחותיו וכו'.

אמר אברהם: זה הוא תמה גדול שאין כמוהו, שאם הם יכולין לכופו זה את זה לעשות גדר וחריצין ביניהם כאותה ששינו [דף קז א] ומקבל עליו חריץ ובן חריץ וכו', ובתוספתא [בי"מ פ"א ה"י] כופין בני הבקעה זה את זה לעשות ביניהם חריץ ובן חריץ, וכל מקום שנהגו לגדור הוא כמו שכתב ועכשו שהקדים למה יפסיד. וכתב בסוף דפלוגתיהו דרבי יוסי ורבנן בקם דינא והדר דינא הוא, והיא פלוגתא דרבי אבא ורבי ירמיה ביבמות [דף לו ב] והתם הוא מהדר לאוקומי פלוגתייהו כדמון ורבנן דכתובות [דף קט ב], ודחו להא מילתא ולא אוקמוה אפלוגתייהו דר' יוסי ורבנן, אלמא לית [דוכתא] דההוא פלוגתא הכא כלל. ומאי דפריש דהמקיף את חברו וכו' בגדרים שבין החיצון לפנימי הוא, אינו. דאם כן כשגדר את הרביעית שהיא פרוצה לרשות הרבים מה הועיל לעצמו ולא כלום. ואם תאמר בשכבר הקיף עצמו מבחוץ אם כן זה שוטה גמור הוא ולמה יגדור הרביעית כנגד האמצעי יגדור כנגד שדותיו הסמוכות לדרך ויהיה סגור לגמרי ויניח [מכנגד] האמצעי ויאכלוהו זאבים, ולמה קראו אותו בגמרא [בי"ק דף כ ב] זה נהנה וזה לא חסר, הרי חסר ממון וחסר דעת הוא. סוף דבר הרוצה לעמוד על תוכן השמועה יבא ויסמוך על שלי, כי הארכתי כל הצורך. ועיקר הדברים הללו לא על היזק ראייה ולא על כותל גבוה די אמות, אלא על גדר עשרה טפחים להשמר משן ורגל ובמקום שלא נהגו לגדור משום היזק ראייה עסקינן, שאילו היה ביניהם דין היזק ראייה לעולם יכופו אותו, וזה כופה את זה בראשונה ושניה ושלישית, ואין לנו בכאן ענין כי אם גדר לשמירה. הלא תראה במעשה דרוניא [דף ה א] דאמר ליה ועיזא לא בעי אכלויי אי נמי בנטירא בר זוזא, ואין להביא כאן היזק ראייה, כאשר הביא בעל החיבור הזה.